

6. On the Management of State Propert. *Parliament Act* of 21 September 2006 r. Number 185-V. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/185-16> (in Ukr.).
7. Ed. O. Rudchenko, S. Lyedomska (2004). *Reformuvannia vidnosyn vlasnosti v Ukraini* [Reforming property relations in Ukraine]. Fund of state. Property of Ukraine, Kyiv, 502 p. (in Ukr.).
8. Samuelson, P., Nordhauz, W. (2010). *Ekonomika* [Economics]. Williams, Moskva, 1360 p. (in Russ.).
9. Smyt, A. (1962). *Yssledovanye o pryrode y prychnakh bohatstva narodov* [Investigation of nature and reasons of wealth peoples]. Moskva, 684 p. (in Russ.).
10. The official website of the State Property Fund of Ukraine. Available at: www.spfu.gov.ua/ (in Ukr.).

УДК 336.71(477)

В.І. Рошило, к.е.н.,

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Анотація

У статті напрацьовано напрями трансформації банківської системи України у контексті європейської інтеграції. З'ясовано роль банківської системи в економічному розвитку нашої держави. Обґрунтовано євроінтеграційні наміри України та виокремлено найважливіші проблеми, які мають бути вирішені в ході трансформації банківської системи України у контексті європейської інтеграції. Пояснено важливість фінансової транснаціональної консолідації як важливої передумови зміцнення національної банківської системи та описано основні чинники фінансової консолідації. Також автором обґрунтовано створення Європейського банківського союзу та описано його три опори, а саме: єдиний механізм банківського нагляду (ЄМБН), єдиний механізм роботи з проблемними банками (ЄМРПБ) та програма гарантування депозитів. Автором запропоновано трансформаційну модель банківської системи України в контексті європейської інтеграції, яка складається з рівнів, функцій та заходів. Деталізовано заходи з трансформації банківської системи України у контексті європейської інтеграції та запропоновано основні напрями трансформації НБУ як основного суб'єкта банківської діяльності в Україні. Запропоновано адаптацію до стандартів та вимог системи Базель III, оскільки передбачається, що з 2019 року дотримання даних стандартів буде обов'язковим у всіх країнах-членах ЄС.

Ключові слова: банківська система, банківський нагляд, ЄС, ЄБР, Європейський банківський союз, НБУ

В.И. Рошило, к.э.н.,

Черновицкий торгово-экономический институт КНТЭУ, г. Черновцы

НАПРАВЛЕНИЯ ТРАНСФОРМАЦИИ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ УКРАИНЫ В КОНТЕКСТЕ ЕВРОПЕЙСКОЙ ИНТЕГРАЦИИ

Аннотация

В статье наработаны направления трансформации банковской системы Украины в контексте европейской интеграции. Выяснена роль банковской системы в экономическом развитии нашего

государства. Обоснованы евроинтеграционные намерения Украины и выделены важнейшие проблемы, которые должны быть решены в ходе трансформации банковской системы Украины в контексте европейской интеграции. Объяснена важность финансовой транснациональной консолидации как важной предпосылки укрепления национальной банковской системы и описаны основные факторы финансовой консолидации. Также автором обосновано создание Европейского банковского союза и описано его три опоры, а именно: единый механизм банковского надзора (ЕМБН), единый механизм работы с проблемными банками (ЕМРПБ) и программа обеспечения депозитов. Автор предложила трансформационную модель банковской системы Украины в контексте европейской интеграции, которая состоит из уровней, функций и мероприятий. Детализированы меры по трансформации банковской системы Украины в контексте европейской интеграции и предложены основные направления трансформации НБУ как основного субъекта банковской деятельности в Украине. Предложена адаптация к стандартам и требованиям системы Базель III, поскольку предполагается, что с 2019 года соблюдения данных стандартов будет обязательным во всех странах-членах ЕС.

Ключевые слова: банковская система, банковский надзор, ЕС, ЕБР, Европейский банковский союз, НБУ.

Постановка проблеми. В умовах сьогодення наша держава наполегливо бажає наблизитися до європейських стандартів. Ця тенденція прослідковується не тільки в суспільному, політичному та економічному напрямках, а й у фінансовому. Наша банківська система зазнає невпинних процесів, таких як транснаціоналізація банківського капіталу, посилення глобалізації конкуренції, вихід на світову банківську арену нових потужних гравців, падіння національної валюти, системна криза, закриття банків та загальна недовіра населення до банківської системи, що спричинені останніми як геополітичними подіями, так і подіями в Україні після Революції Гідності, анексії Кримського півострову Росією та воєнних дій на Сході України. Вирішення зазначених проблем можливе лише за рахунок зміцнення банківської системи, проведення ефективної монетарної політики та шляхом пошуку партнерів серед країн-учасниць ЄС. На нашу думку, євроінтеграція дозволить вийти вітчизняній банківській системі з кризи. Саме тому надзвичайно важливим напрямком для нашої держави сьогодні є вибір оптимальних механізмів, напрямів і форм інтеграції української банківської системи до європейського банківського простору.

Аналіз досліджень і публікацій. Питанням розвитку банківської системи в умовах європейської інтеграції присвячували свої публікації такі провідні вітчизняні науковці, як Н. М. Волоснікова [2], Н. Б. Зубрицька [3], О. В. Іваницька [4], К. А. Івченко [5], А. О. Петрова [7], Н. М. Рудік [9] та інші. Проте, через постійні зміни, які супроводжують не тільки стан національної банківської системи, а й держави в цілому, існує необхідність постійного наукового обґрунтування процесів трансформації банківської системи до стандартів ЄС, що спричинило вибір теми нашого дослідження.

Мета статті полягає у напрацюванні напрямів трансформації банківської системи України у контексті європейської інтеграції.

Виклад основного матеріалу. Банківська система посідає чільне місце в економічному розвитку кожної держави. Як важливий інструмент грошово-кредитного регулювання економіки, банківська діяльність сприяє мобілізації та використанню грошових ресурсів, забезпечує виконання фінансових зобов'язань, визначає динаміку інвестиційного процесу. Ефективно організована банківська система є запорукою сталого економічного зростання. Сучасний стан фінансової системи обумовлює необхідність пошуку нових підходів в правовому регулюванні діяльності комерційних банків для забезпечення їх стабільного розвитку, мобільності, отримання конкурентних переваг на ринку банківських послуг [5, с. 295].

Євроінтеграційні наміри України внесли зміни до розвитку її економіки і зокрема до фінансової сфери. Суттєво ці зміни торкнулись розвитку банківської системи, яка є системоутворювальною ланкою фінансово-кредитного ринку. Суть цих змін проявляється у збільшенні присутності іноземних банків, необхідності імплементації норм банківського законодавства, чинних в ЄС, та європейських методів ведення банківського бізнесу у вітчизняну практику. Для того, щоб забезпечити ефективне функціонування банківської системи України в умовах посилення євроінтеграційних процесів, необхідно дослідити особливості сучасного етапу її розвитку, дослідити вплив на її роботу іноземного капіталу. Усе це зумовлює актуальність розроблення проблематики ефективного розвитку банківської системи України в умовах європейської інтеграції [3, с. 196].

Щоб інтегруватися у Європейське співтовариство, Україні необхідно суттєво змінити процес реалізації економічної та фінансової політики. Потрібно відмовитися від протекціоністських заходів у сфері експортно-імпортних операцій, легалізувати тіньову економіку, дотримуватися вимог щодо захисту прав людини. Найбільші зміни мають відбутися на фінансовому ринку. Необхідно змінити інструментарій регулювання валютного ринку та створити умови для злиття нашого фінансового ринку з глобалізованим світом. Це може докорінно змінити ринок фінансових послуг у країні та особливо банківську систему [7, с. 283].

Також слід зазначити, що оскільки наша країна підписала Угоду про Асоціацію з ЄС, яка передбачає створення глибокої та всеосяжної зони вільної торгівлі, необхідно врахувати європейський досвід і невідкладно розпочати роботу над реформуванням власної фінансової та банківської системи, поступової адаптації національного законодавства у цій сфері до європейського [9, с. 43].

Дослідження сучасного стану та перспектив розвитку банківської системи України потребує виділення найважливіших проблем, що мають бути вирішені в ході її трансформації у контексті європейської інтеграції [2]:

– високий ступінь невідповідності між формами власності та рівнями ефективності діяльності в банківській та виробничо-промисловій сферах;

– нераціональна територіальна структура – висока концентрація банків, а отже, і наявність відчутної конкуренції у великих торговельно-промислових центрах та практично повний монополізм двох-трьох банків у менш розвинених регіонах;

– недостатність правової бази в сфері фінансової діяльності в цілому (захист інтересів клієнтів, механізм банкрутства, злиття банківського та промислового капіталу, трастові операції, венчурний бізнес, небанківські фінансово-кредитні інститути), а також практична відсутність податкових та інших регулюючих важелів у плані стимулювання інвестиційної діяльності;

– диверсифікації банківських операцій;

– незначна участь іноземного капіталу, іноземних банків та їх філіалів, що істотно обмежує притік іноземних інвестицій.

Для України важливою передумовою зміцнення національної банківської системи є фінансова транснаціональна консолідація, яка останніми роками відбувається у світі, вже привела до виокремлення приблизно 20 транснаціональних банків, які мають найпотужнішу ресурсну базу та домінують на світовому ринку фінансових послуг [10, с.24].

Основними чинниками фінансової консолідації є прагнення досягнути:

– зменшення податкових зобов'язань, ефективнішого розміщення ресурсів;

– збільшення прибутку завдяки диверсифікації продуктів та універсалізації банківської діяльності;

– диверсифікації кредитних ризиків;

– оптимізації організаційної структури та структури менеджменту [7, с. 282-283].

У Європейському Союзі на сучасному етапі відбувається повна консолідація зусиль, проте переважно з боку держав. Найпотужнішим кроком у цьому напрямку є створення Європейського банківського союзу, який базуватиметься на трьох опорах:

I. Єдиний механізм банківського нагляду (ЄМБН). Створений постановою Ради ЄС від 15 жовтня 2013 р. (набув чинності 4 листопада 2013 р.) у складі ЄЦБ та органів фінансового контролю держав-членів з метою виконання конкретних наглядових і регуляторних завдань, пов'язаних з фінансовою стабільністю найбільших і найважливіших банків еврозони.

II. Єдиний механізм роботи з проблемними банками (ЄМРПБ). ЄМРПБ покликаний забезпечити ефективне вирішення серйозних фінансових проблем, з якими можуть зіткнутися банки. У випадку транскордонних

банкрутств цей механізм буде набагато ефективнішим за мережі відповідних національних органів, що дозволить уникнути ризиків поширення кризових явищ. Наприкінці березня 2014 р. Європейський Парламент і Рада ЄС підтримали пропозицію Комісії щодо створення ЄМРПБ, який почав функціонувати з 1 січня 2015 р. (функції реорганізації банків та залучення тримачів облігацій в процес надання екстреної фінансової допомоги здійснюються з 1 січня 2016 р.).

III. Програма гарантування депозитів. Для забезпечення середньострокової фінансової підтримки банку, який продовжує працювати під час своєї реструктуризації, постановою про ЄМРПБ засновано Єдиний фонд підтримки проблемних банків (ЄФПБ), який фінансують всі банки держав-членів – учасників ЄМРПБ. Цільовий рівень ЄФПБ становить близько 1% від гарантованих депозитів банків Банківського союзу впродовж восьмирічного періоду (близько 55 млрд. євро). Протягом цього перехідного періоду ЄФПБ складається з національних відділень, ресурси яких поступово стануть спільними протягом восьми років, починаючи з 40% цих ресурсів протягом першого року [9, с. 40-41].

Трансформаційна модель банківської системи України в контексті європейської інтеграції зображена на рис. 1.

Отже, дана модель складається з рівнів, функцій та заходів. Як відомо, банківська система є дворівневою. До першого рівня належить Національний банк України (НБУ), який реалізовує державну грошово-кредитну (монетарну) політику, а до другого рівня – інші банки, які діють на території України, в тому числі філії іноземних банків та інші фінансово-кредитні установи.

Окрім рівнів банківської системи, існують ще й такі функції, як:

1. Трансформаційна, суть якої полягає в тому, що мобілізуючи тимчасово вільні кошти одних суб'єктів ринку і передаючи їх різними способами іншим суб'єктам, банки перетворюють їх у реально діючий капітал. Банківські установи залучають вільні кошти підприємств і населення та вкладають їх на свій страх і ризик у розвиток суб'єктів господарювання, впливаючи таким чином на величину, якість, вартість та строки грошових капіталів.

2. Функція створення грошей і регулювання грошової маси, яка означає те, що банківська система оперативно змінює масу грошей в обігу, збільшуючи чи зменшуючи її відносно зміни попиту на гроші. У розв'язанні цієї проблеми керівна роль належить НБУ, на який покладено здійснення грошово-кредитної політики в країні. У виконанні цієї функції беруть участь й інші банки, через які проходить великий обсяг грошових розрахунків і платежів підприємств, організацій і населення.

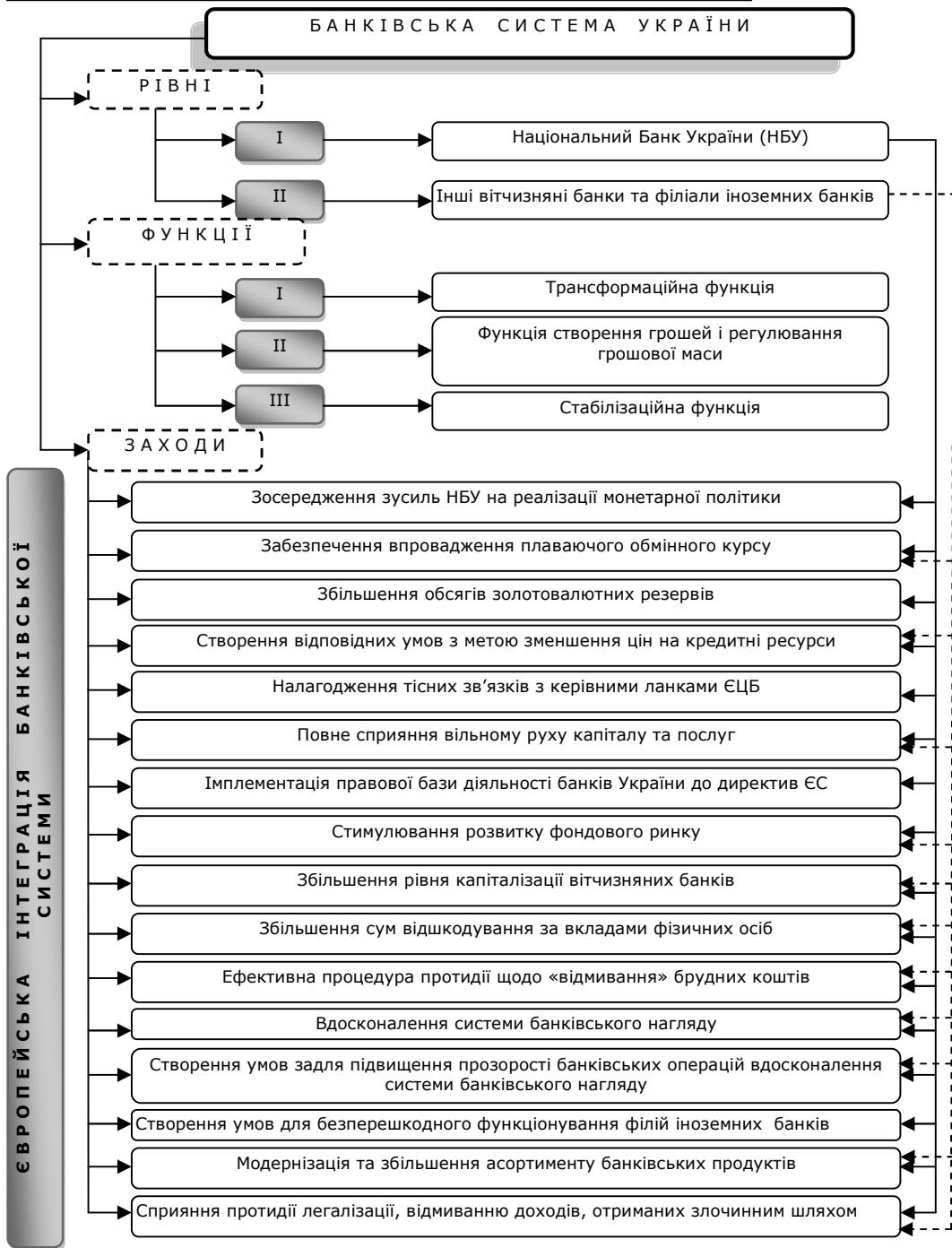

Рис. 1. Трансформаційна модель банківської системи України в контексті європейської інтеграції*

*Джерело: власна розробка автора.

3. Стабілізаційна функція, котра характеризує сталість банківської діяльності й грошового ринку. Враховуючи те, що у банківській діяльності частими є високі ризики, оскільки банківські установи працюють переважно із залученими коштами суб'єктів господарювання та населення, вони постійно перебувають у стані підвищеної загрози втрати грошей, внаслідок чого може наступити їх банкрутство та втрата довіри до всієї банківської системи. Стабілізаційна функція покликана забезпечити сталість банківської діяльності й грошового ринку. Виконання її забезпечується шляхом прийняття нормативних актів, що регламентують діяльність усіх ланок банківської системи та створенням належного механізму нагляду за дотриманням чинного банківського законодавства [5, с. 299].

Чи не найголовнішою складовою трансформаційної моделі банківської системи України в контексті європейської інтеграції є вжиття дієвих заходів, реалізація яких наблизить банківську систему України до норм та стандартів провідних країн-учасниць Європейського Союзу.

Задля трансформації банківської системи України у контексті європейської інтеграції необхідно здійснити наступні заходи:

- зосередити зусилля НБУ на виконання його головної функції – грошово-кредитної політики та забезпеченні стабільності національної валюти, що послугує передумовою економічного зростання як країни загалом, так і банківської системи зокрема;
- забезпечити впровадження плаваючого обмінного курсу з метою подолання диспропорцій між безготівковим та готівковим курсами, а також лібералізацію валютного ринку;
- забезпечувати постійне збільшення обсягів золотовалютних резервів;
- забезпечити створення відповідних умов з метою зменшення цін на кредитні ресурси;
- поступово посилювати налагодження тісних зв'язків з керівними ланками Європейського Центрального Банку, а також з центральними банками країн ЄС з питань реалізації монетарної політики, банківського нагляду і банківського регулювання;
- забезпечити повне сприяння вільному руху капіталу та послуг;
- провести імплементацію правової бази діяльності банків України до директив ЄС;
- здійснювати стимулювання розвитку фондового ринку;
- забезпечити збільшення рівня капіталізації вітчизняних банків;
- забезпечити збільшення сум відшкодування за вкладами фізичних осіб через нарощення капіталу Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;
- запровадити ефективну процедуру протидії щодо «відмивання» брудних коштів;

ГРОШІ, ФІНАНСИ, КРЕДИТ

- забезпечити створення сприятливих умов задля підвищення прозорості банківських операцій;
- здійснити вдосконалення системи банківського нагляду в Україні;
- забезпечити створення умов для безперешкодного функціонування філій іноземних банків в Україні;
- здійснювати модернізацію та збільшення асортименту банківських продуктів;
- модернізувати процедуру інформування відповідних органів щодо протидії легалізації, відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, відповідно до європейських норм.

Отже, забезпечивши реалізацію та функціонування вищезазначених елементів механізму, банківська система України зможе впевнено інтегруватися у європейський банківський простір.

Інтеграція України та банківського сектору в європейський простір вимагає від України швидкого проведення економічних реформ. Основними напрямками економічної політики уряду України мають бути:

I напрям. Створення ефективної ринкової економіки, зокрема:

- забезпечення макроекономічної стабільності;
- проведення структурних реформ;
- створення передумов для організації зони вільної торгівлі;
- формування ринкового підприємницького середовища;
- створення сприятливого інвестиційного клімату;
- розвиток конкуренції.

II напрям. Забезпечення подолання конкурентного тиску з боку ЄС, зокрема:

- зосередження інвестиційних ресурсів та конкурентоспроможних технологій насамперед у тих сферах національної економіки, де створено умови для отримання порівняльних переваг на зовнішньому ринку;
- зниження матеріально- та енергозатратності виробництва;
- поліпшення експортної складової економіки та її диверсифікація;
- підвищення кваліфікаційного рівня працівників [3].

Слід зазначити, що станом на сьогодні основний суб'єкт банківської діяльності – НБУ зазнає трансформаційних змін. Такі зміни є необхідними, оскільки вони приведуть до скорочення коштів на утримання апарату НБУ, а також оптимізують як організаційну структуру, так і роботу.

Основними напрямками для трансформації Національного банку України є такі: спрощення організаційної структури; концентрація на ключових функціях; оптимізація супроводжуваних та непрофільних функцій; централізація управління; скорочення ієрархічності; впровадження матричної структури управління; підвищення ефективності внутрішніх процесів у Національному банку України [8].

Слід зазначити, що реформування організаційної структури передбачає поетапний план дій:

Підготовка (2014 р.).

Етап I. Організаційна трансформація (2014-2015 рр.).

Етап II. Реінжиніринг процесів (2015-2016 рр.).

Етап III. Імплементация нової візії НБУ (2016-2017 рр.) [8].

Також варто зазначити, що Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем визначив нові критерії для окремих груп банків на 2016 рік. Про це йдеться в рішенні Комітету від 31 грудня 2015 року № 657. Згідно з ним, передбачено такі групи: 1) банки з державною часткою (в яких держава володіє часткою понад 75%); 2) банки іноземних банківських груп (банки, власниками контрольних пакетів акцій в яких є іноземні банківські установи); 3) група I (банки, частка активів яких більше 0,5% активів банківської системи); 4) група II (банки, частка активів яких менше 0,5% активів банківської системи) [1].

Ще одним ефективним напрямком на шляху до європейської інтеграції банківської системи України є адаптація до стандартів та вимог системи Базель III. Передбачається, що з 2019 року дотримання даних стандартів буде обов'язковим у всіх країнах-членах ЄС.

Впровадження нових принципів банківського регулювання Базель III розпочалось з представлення проекту керівному Комітету Ради з фінансової стабільності, а потім ратифікований G20 в Сеулі. В угоді передбачається збереження мінімальної вимоги для загальних активів на рівні 8% від ризикованих активів, але при цьому підвищується рівень капіталу першого порядку (так званий Core Tier1) з 2 до 4,5%, а також Tier1 (задовільна якість активів та субординація зобов'язань) 6%. За Базелем III, від банків вимагається формування спеціального буферного капіталу у «важкі часи». Враховуючи пропонований антициклічний буфер в 2,5 %, загальний рівень капіталу за часи кредитних бумів зростає до 13%. Зараз цей показник становить 8%. Вступ документа в силу буде відбуватися поступово: з 1 січня 2013 до 1 січня 2019 рр. [6].

Нові правила покликані підвищити якість, стійкість і прозорість бази капіталу – суми банківського капіталу першого порядку і прийняттого капіталу другого порядку, а також збільшити частку покритих ризиків у структурі капіталу [4, с. 464].

У табл. 1 проаналізуємо основні положення стандартів капіталу і ліквідності банків згідно з Базелем III.

Отже, на нашу думку, менеджмент якості активів банків є основним пріоритетом на шляху до трансформації банківської системи України. Слід

зазначити, що важливою умовою стабільного функціонування банківської системи сьогодні є забезпечення прибутковості українських банків, оскільки збільшення резервних фондів потребуватиме від кожного банку зростання прибутковості від операцій.

Таблиця 1

Основні положення стандартів капіталу і ліквідності банків згідно з Базелем III*

№ з/п	Регулятивний елемент	Пропонована вимога
1	Більш висока вимога до мінімального розміру капіталу першого порядку	Коефіцієнт достатності капіталу першого порядку збільшується з 4 до 6%. Коефіцієнт буде встановлений на рівні в 4,5% з 1.01.2013 р., 5,5% з 1.01.2014 і 6% з 1.01.2015 р. Перевага звичайного власного капіталу досягне 82,3% від капіталу першого порядку, включаючи буфер консервації капіталу
2	Новий буфер консервації капіталу	Призначений для покриття збитків, що виникають в періоди фінансової та економічної напруги. Банки будуть зобов'язані підтримувати буфер консервації капіталу на рівні 2,5% для того, щоб витримати майбутні періоди напруги, шляхом доведення сумарної вимоги до звичайного власного капіталу до 7% (4,5% - звичайний власний капітал і 2,5% - буфер консервації капіталу). Буфер консервації капіталу повинен співвідноситися виключно зі звичайним власним капіталом. Банки, які не матимуть буфера консервації капіталу, будуть обмежені у виплатах дивідендів і бонусів та зворотному викупі акцій
3	Контрциклічний буфер капіталу (countercyclical buffer)	Контрциклічний буфер капіталу в рамках 0-2,5% від звичайного власного капіталу або іншого капіталу, здатного повністю покрити збитки, буде імплементовано з урахуванням національних чинників. У разі введення його в обіг, буде розширюватися буфер консервації
4	Більш висока вимога до мінімального розміру звичайного власного капіталу першого порядку	Вимога до звичайного власного капіталу першого порядку збільшується з 2% до 4,5%. Коефіцієнт буде встановлений на рівні в 3,5% з 1.01.2013 р., 4% з 1.01.2014 і 4,5% з 1.01.2015р.
5	Стандарт ліквідності	Коефіцієнт короткострокової ліквідності (LCR або Liquidity Coverage Ratio) для забезпечення достатньо високого рівня ліквідності ресурсів, необхідних для виживання протягом одного місяця при розв'язанні ситуації за стресовим сценарієм. Вводиться з 1.01.2015 р. Коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR або Net Stable Funding Ratio) призначений для підвищення еластичності на довгострокову перспективу за допомогою створення додаткових стимулів для банків фінансувати свою діяльність з більш стабільних джерел на постійній структурній основі. Додаткова система моніторингу ліквідності здійснюється за непогодженими термінами, концентрації фінансування і ліквідних необтяжених активів
6	Відношення капіталу до позикових коштів	Додатковий 3% не заснований на ризику коефіцієнт капіталу до позикових коштів, призначений для підтримки вищевказаних заходів. Введення в дію передбачено протягом 2013-2017 рр..
7	Мінімальний рівень сукупного коефіцієнту достатності капіталу	Залишається на рівні в 8%. Додавання буфера консервації капіталу збільшує сукупну суму капіталу, яким повинен володіти банк до 10,5% від зважених за ризиком активів, 8,5% з якого повинен становити капітал першого порядку. Інструменти капіталу другого порядку стануть збалансованими, капітал третього порядку буде поступово ліквідовано.

*Джерело: складено автором на основі [4, с. 464-465].

Висновки. Провівши дослідження напрямів трансформації банківської системи України у контексті європейської інтеграції, ми дійшли наступних

висновків: при збільшенні ефективності та темпів адаптації національної банківської системи до умов ЄС пришвидшиться просування процесу європейської інтеграції держави в цілому. Найважливішим стратегічно-важливим елементом фінансового ринку під час адаптації вітчизняної банківської системи до стандартів ЄС є Національний Банк України, що володіє правом внесення змін до законів та на якого покладені функції регулятора банківського сектору України. Саме тому вбачаємо за необхідне його реформування.

Напрямом подальших розвідок у зазначеній тематиці буде напрацювання механізму імплементації вітчизняними банками європейських стандартів якості надання банківських послуг.

Список використаних джерел:

1. Банки у 2016 році розподілятимуться на групи за новими критеріями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=25852020
2. Волоснікова Н. М. Проблема банківської системи України та шляхи їх вирішення на макроекономічному рівні / Н. М. Волоснікова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/248>
3. Зубрицька Н. Б. Запровадження європейського досвіду до реалізації державного регулювання розвитку банківської системи в Україні / Н. Б. Зубрицька // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Управління. – 2013. – Вип. 1. – С. 196-202.
4. Іваницька О. В. Вплив банківських стандартів Базель III на розвиток інноваційного підприємництва України / О. В. Іваницька // Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». – 2013. – № 10. – С. 462-466.
5. Івченко К. А. Щодо визначення банківської системи України / К. А. Івченко // Актуальні проблеми права: теорія і практика. – 2012. – № 25. – С. 295-300.
6. Капитальные реформы Базеля [Электронный ресурс] // Украинский деловой журнал «Эксперт». – 2012. – 22.11. – Режим доступа: <http://www.expert.ua/articles/9/0/8236/>
7. Петрова А. О. Регулювання розвитку банківської системи України в умовах глобалізації економіки / А. О. Петрова // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – Вип. 2. – С. 282-285.
8. Процес трансформації Національного банку України триває [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=12955025&cat_id=12955022
9. Рудік Н. М. Банківський союз як ключовий етап поглиблення фінансової інтеграції в ЄС / Н. М. Рудік // Аспекти публічного управління. – 2014. – № 3-4. – С. 37-43.
10. Шавшуков В. М. Формирование сегмента глобальных финансов / В. М. Шавшуков. – СПб: Изд-во С.-Пб университета, 2009. – 259 с.

Violetta Roshylo, Candidate of Economic Sciences,
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of KNTEU, Chernivtsi

DIRECTIONS OF TRANSFORMATION OF BANKING SYSTEM OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Abstract

The article deals with directions of transformation of the banking system of Ukraine in the context of European integration. The role of banking system in the economic development of our country is

determined. European integration aspirations of Ukraine are grounded and the most important issues to be resolved during the transformation of the banking system of Ukraine in the context of European integration are singled out. The importance of transnational financial consolidation as an important prerequisite to strengthen national banking system is explained and the main factors of financial consolidation are described. The author also substantiates creation of the European Banking Union and describes its three pillars, namely: Single Supervisory Mechanism (SSM), Single Resolution Mechanism (SRM) for troubled banks and deposits guarantee program. The author proposes a transformational model of banking system of Ukraine in the context of European integration, which consists of levels, functions and activities. Measures for the transformation of the banking system of Ukraine in the context of European integration are detailed and the main directions of NBU transformation as the main subject of banking activities in Ukraine are suggested. An adaptation to Basel III standards and requirements is offered, as it is assumed that since 2019 observance of these standards will be mandatory in all EU member states.

Keywords: banking system, banking supervision, EU, EBRD, European Banking Union, NBU.

References:

1. Banks in 2016 distributed into groups according to the new criteria. Available at: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=25852020 (in Ukr.).
2. Volosnikova, N.M. The problem of the banking system of Ukraine and their solutions at the macroeconomic level. Available at: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/248> (in Ukr.).
3. Zubryts'ka, N.B. (2013). Introduction of European experience to implement state regulation of the banking system in Ukraine. *Naukovyj visnyk Akademii munitsypal'noho upravlinnia. Serii: Upravlinnia [Scientific Bulletin of the Academy of municipal management. Series: Managing]*, vol. 1, pp. 196-202 (in Ukr.).
4. Ivanyts'ka, O.V. (2013). Impact of Basel III banking standards in the development of innovative entrepreneurship Ukraine. *Ekonomichnyj visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivs'kyj politekhnichnyj instytut [Economic Bulletin of the National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"]*, no. 10, pp. 462-466 (in Ukr.).
5. Ivchenko, K.A. (2012). Regarding the definition of banking system of Ukraine. *Aktual'ni problemy prava: teoriia i praktyka [Actual Problems of Law: Theory and Practice]*, no. 25, pp. 295-300 (in Ukr.).
6. Overhaul reform of Basel. Ukrainian magazine "Expert" on 22.11.2012. Available at: <http://www.expert.ua/articles/9/0/8236/> (in Ukr.).
7. Petrova, A.O. (2012). Regulation of the banking system of Ukraine in a globalized economy. *Visnyk sotsial'no-ekonomichnykh doslidzhen' [Journal of Social and Economic Research]*, vol. 2, pp. 282-285 (in Ukr.).
8. The process of transformation of the National Bank of Ukraine continues. Available at: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=12955025&cat_id=12955022 (in Ukr.).
9. Rudik, N.M. (2014). Banking union as a key step to deepen financial integration in the EU. *Aspekty publichnoho upravlinnia [Aspects of public administration]*, № 3-4, pp. 37-43 (in Ukr.).
10. Shavshukov, V.M. (2009). *Formirovanie segmenta global'nyh finansov [Formation of Global Finance segment]*. SPb, 259 p. (in Russ.).

